

המזבח תעכבן הקרן מלהקיף את המזבח?

אלא אימא כוונת הבריייתא דבין קרן לקרן היתה אמה, וגם מקום הילוך רגלי הכהנים היה אמה נוספת, וזהו ה"כרכוב" האמור בפסוק.

ומקשינן: ומי מצינן לפרש כן דזהו הכרכוב האמור בקרא, **והכתיב**: שנתנו את מכבר הנחושת "תחת כרכובו מלמטה עד הציו" אלמא היה הכרכוב בקיר המזבח, ולא בראשו של מזבח, שאם היה בראשו של מזבח היכי קרי הכתוב למכבר הנתון סביב קיר המזבח "תחת כרכובו"?

אמר רב נחמן בר יצחק: תרי כרכוב הוו, חד לנוי כמין בליטה קטנה חוגרת היתה מסביב לקיר המזבח לנוי, ומתחת לאותו סובב נתנו את מכבר הנחושת, וחד בראשו של מזבח היה חריץ עמוק לכהנים שיהיה להם מעקה כדי **דלא נשתרקו** — שלא יחליקו, וכמו שנתבאר בבריתא שלמדנו.

שנינו בבריייתא: **מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו של המזבח אין מעכבין**.

אמר רב מני: הא דאמרינן שאין המדות מעכבין במזבח, **ובלבר שלא יפחתנו למידותיו ממזבח שעשה משה**.

וכמה היה מזבח שעשה משה?

אמר רב יוסף: אמה!

אחיכו עליה דרב יוסף, הא קרא כתיב בהדיא "חמש אמות ארך וחמש אמות רוחב רבוע יהיה המזבח".

אמר ליה אבוי לרב יוסף **דלמא מקום מערכה קאמר** מר שהיתה אמה במזבח של משה⁽⁶⁴⁾, שצריך להוציא מתוכן של ה' אמות, אמה קרנות לכל צד, ואמה לכל צד מקום הילוך רגלי הכהנים לפנים מן הקרנות, ונשארה רק אמה אחת למקום המערכה.

אמר ליה רב יוסף לאבוי: מר, **דגברא רבה הוא, ידע מאי קאמינא** דלכך נתכוונתי! קרי עליהו על אותם שחייכו על דבריו **בני קטורה** שהם בני אברהם ולא כורע אברהם יצחק ויעקב — לפי שאינם מבינים בהלכה.

בני אחתיה דרבי טרפון הוו יתבי קמיה **דרבי טרפון**, ולא הוו אמרי מידי, ורצה רבי טרפון שידברו ולפיכך פתח **ואמר** להם מילתא בעלמא, דבר שאינו נכון כדי לפתוח פיהם "ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה יוחני", אמרי ליה לרבי טרפון: והלא אין כך לשון הכתוב, אלא "ושמה קטורה" **כתיב**,

עיכוב אלא כמה שנאמר בפירוש בפסוק, ולא מה שנלמד מדרשות, ואם כן הוא הדין רוחב ו' אמות לרבי יהודה שרוחב המזבח היה י' אמה, אם כן מקום המערכה היה ו' אמות, וזהו השיעור לעיכובא, אולם החק נתן כתב להוכיח ממה שפסק הרמב"ם [בית הבחירה ב יז] שגובה המזבח לעיכובא הוא רק ג' אמות, ואע"ג שפסק רבי יוסי שהיה י' אמות גובהו, ועל כרחק שאין

64. פשוטן של דברים הוא שכל דברי רב יוסף שאמה הוא השיעור לעכב, הוא רק לרבי יוסי, אבל לרבי יהודה שרוחב המזבח היה י' אמה, אם כן מקום המערכה היה ו' אמות, וזהו השיעור לעיכובא, אולם החק נתן כתב להוכיח ממה שפסק הרמב"ם [בית הבחירה ב יז] שגובה המזבח לעיכובא הוא רק ג' אמות, ואע"ג שפסק רבי יוסי שהיה י' אמות גובהו, ועל כרחק שאין

אך לפי מה שביאר הגרי"ז [בית הבחירה ב ח] בדעת הרמב"ם שכל הג' אמות יש להם דין מקום המערכה, ומשום כך הם מעכבין, [ולא משום שרק הם מפורשים בפסוק], אם כן לרבי